

7. Ocena wpływu przedsięwzięcia na środowisko

7.1. Sposób wdrożenia przez Projekt polityk UE

7.1.1. Sposób wdrożenia przez Projekt polityk UE w zakresie zrównoważonego rozwoju tj. trwałości środowiska (europejska polityka w dziedzinie zmian klimatycznych, zatrzymania utraty bioróżnorodności itd.)

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wypełnienia zasad i osiągnięcia celów zdefiniowanych w Agendzie 21 (Deklaracja Rio), w zakresie zrównoważonego rozwoju:

- Zasada 1 – w aspekcie prawa człowieka do zdrowego i produktywnego życia w zgodzie z przyrodą – realizacja Projektu wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego, a tym samym wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczy negatywny wpływ mieszkańców terenów objętych Projektem na środowisko naturalne poprzez redukcję zanieczyszczenia gleby oraz wód podziemnych;
- Zasada 2 – w aspekcie suwerennego prawa narodów do korzystania z ich zasobów naturalnych – uporządkowanie gospodarki ściekowej przyczyni się do zachowania walorów przyrodniczych tych terenów i korzystania z nich przez społeczeństwo, co pozwoli na zachowanie jego atrakcyjności i dostępności;
- Zasada 3 – w aspekcie równego prawa do rozwoju obecnej i przyszłych generacji – poprzez wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb obecnej społeczności oraz przyszłych pokoleń, poprawy warunków zdrowotnych mieszkańców;
- Zasada 4 – w aspekcie ochrony środowiska, jako integralnej składowej procesu zrównoważonego rozwoju - realizacja Projektu wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego, umożliwi racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami;
- Zasada 7 – w aspekcie obowiązku działań krajowych i współpracy na rzecz równowagi ekosystemów – Projekt wpisuje się w dokumenty programowe na szczeblu lokalnym regionalnym i krajowym;
- Zasada 13 – w aspekcie obowiązku odpowiedzialności i naprawy szkód wyrządzonych w środowisku – mieszkańcy terenów objętych Projektem mają obowiązek dążenia do stałej poprawy stanu środowiska dla przyszłych pokoleń, między innymi poprzez przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

7.1.2. Przyczynienie się wdrożenia Projektu do przestrzegania zasady działań prewencyjnych czyli zapobiegania zanieczyszczeniom u źródła

Zasada prewencji określa, że zapobieganie zanieczyszczeniom u źródła jest korzystniejsze dla środowiska niż redukcja ich skutków.

Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom polega na zapobieganiu lub ograniczaniu wprowadzania do środowiska substancji lub energii – w przypadku Projektu „Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie Czechowice – Dziedzice” poprzez modernizację (przebudowę i rozbudowę) oczyszczalni oraz budowę kanalizacji i wymianę wodociągu zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska uzyskane zostanie dzięki:

- eliminacji niekontrolowanych zrzutów nieoczyszczonych ścieków komunalnych do ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych, w tym także na obszarach Natura 2000,
- racjonalizacji zużycia wody w gospodarstwach domowych,
- oczyszczaniu wszystkich ścieków komunalnych z terenów objętych Projektem (ograniczeniu zanieczyszczeń do wielkości dopuszczalnych, niestwarzających zagrożenia dla jakości środowiska wodnego i zdrowia ludzi),
- minimalizacji zagrożenia wystąpienia awarii sieci (niekontrolowanych przecieków).

Z zasady prewencji wynika również, że należy upewnić się o nieszkodliwości planowanej inwestycji przed wydaniem zgody na jej prowadzenie, czyli przeprowadzić ocenę wpływu przedsięwzięcia na środowisko, jeśli jest to wymagane w świetle przepisów prawa. Procedury te zostały szczegółowo opisane w punkcie 7.2.

7.1.3. Sposób wdrożenia przez Projekt zasady „zanieczyszczający płaci”

Zasada „zanieczyszczający płaci” będzie realizowana przez mieszkańców i gminę Czechowice-Dziedzice. Cena wody i ścieków będzie subwencjonowana na poziomie podatku od nieruchomości wpływającego do budżetu gminnego od obiektów wytworzonych w wyniku przedsięwzięcia.

W projekcji założono, że taryfy za usługi wodociągowe i kanalizacyjne w obszarze objętym Projektem, świadczone w oparciu o sieci i urządzenia wytworzone w wyniku realizacji Projektu, uwzględniać będą całkowite koszty operacyjne wynikające z eksploatacji powstałego systemu, w tym koszty zużycia energii w pompowniach, wynagrodzeń, amortyzacji, remontów i konserwacji. Nie będą jedynie uwzględniać podatku od nieruchomości.

Cena wody i ścieków będzie ustalana przez operatora zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami tj. Ustawą z dnia 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127 poz. 886).

7.2. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

7.2.1. Klasyfikacja przedsięwzięcia pod kątem wymogu przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w świetle przepisów prawa polskiego i UE

a) ustawodawstwo polskie

Ustawodawstwo polskie regulujące procedury oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko podlegało w ostatnich latach wielu zmianom. Obecnie zagadnienie to podlega przepisom ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Do dnia 14.11.2008 r. obowiązywały przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm. – dalej Poś) – Dział VI – Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z którymi prowadzono postępowanie dla analizowanego przedsięwzięcia.

Zadania inwestycyjne wchodzące w zakres przedsięwzięcia wymienione są w §3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. z 2004 r., Nr 257, poz. 2573 ze zm.) w punktach:

- 63) - kanały odkryte lub rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych;
- 72) - instalacje do oczyszczania ścieków, niewymienione w §2 ust.1 pkt 38, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców;
- 72a) - kanały zbiorcze przeznaczone do zbierania ścieków z co najmniej dwóch kanałów bocznych.

Ponadto planowane przedsięwzięcie realizowane będzie częściowo na obszarze Natura 2000 wyznaczonym ze względu na cenne gatunki ptaków.

Tym samym przedmiotowa inwestycja zaliczona została do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś, dla których przed wystąpieniem o pozwolenie na budowę wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, a obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być stwierdzony w drodze postanowienia.

Realizacja planowanej inwestycji powoduje konieczność przeprowadzenia planowanej sieci kanalizacyjnej przez tereny kolejowe stanowiące tereny zamknięte (w rozumieniu prawa geodezyjnego i kartograficznego). W takim przypadku zgodnie z art. 46a pkt 7 b) ustawy Prawo Ochrony Środowiska, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach był Wojewoda, a od 15.11.2008 r. jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

b) Ustawodawstwo UE

Ustawa Prawo ochrony środowiska oraz cytowane rozporządzenie wykonawcze dokonały w zakresie swojej regulacji wdrożenia do prawodawstwa polskiego zapisów Dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmienionej przez Dyrektywę 97/11/WE.

W Dyrektywie wprowadzono podział na przedsięwzięcia wymagające (wymienione w Aneksie I) i mogące wymagać (Aneks II) przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z zapewnieniem udziału społecznego. Listom z aneksów do Dyrektywy odpowiadają §2 ust.1 oraz §3 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów. Należy podkreślić, że chociaż podział przedsięwzięć ogólnie odpowiada podziałowi zastosowanemu w Aneksie I i II Dyrektywy OOS, to występują pewne różnice w klasyfikacji przedsięwzięć.

W Aneksie II Dyrektywy nie wymieniono enumeratywnie przedsięwzięć związanych z budową sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, natomiast wśród przedsięwzięć infrastrukturalnych (punkt 10) jako pozycję b) zapisano:

Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach miejskich, włączając budownictwo centrów handlowych i parkingów.

Budowa sieci kanalizacyjnej, jako infrastrukturalne przedsięwzięcie inwestycyjne na obszarze miejskim powinna być zaliczona do tej kategorii.

Natomiast w punkcie 11 Aneksu II – Inne przedsięwzięcia jako pozycję c) zapisano:

Oczyszczalnie ścieków niewymienione w załączniku I, tj. o wydajności nieprzekraczającej równoważnika zaopatrzenia niezbędnego dla 150 000 ludzi

Zatem także zgodnie z prawodawstwem UE (art.4 ust. 2 Dyrektywy) dla rozpatrywanego przedsięwzięcia obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z zapewnieniem udziału społecznego powinien zostać ustalony przez kompetentny organ.

7.2.2. Stan zaawansowania wymaganych postępowań ws. OOS, ocena poprawności przeprowadzonych procedur pod kątem zgodności z wymogami Dyrektywy 97/11/EC

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, zakończone uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, miało następujący przebieg:

1. Inwestor wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowej do Wojewody Śląskiego zawierającym informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 ustawy Poś.
2. Wojewoda Śląski, tj. organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pismem nr SR/III/0717/2/27/08 z dnia 25.03.2008 r., zasięgnął opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego co do konieczności i zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko.
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku-Białej po zapoznaniu się z zakresem przedsięwzięcia i jego wpływem na stan środowiska i zdrowia ludzi wydał opinię sanitarną – postanowienie, w którym opowiedział się za sporządzeniem raportu dla przedmiotowego przedsięwzięcia. (pismo nr ONS/ZNS/523/9/2/08 z dnia 17.04.2008 r.).
4. Wojewoda Śląski jest w tym przypadku jednocześnie właściwym organem ochrony środowiska i w związku z tym zgodnie z art. 383 ust.1 Poś nie obowiązywał wymóg uzgodnienia i opiniowania przez organ ochrony środowiska.
5. Wojewoda Śląski dnia 20 maja 2008 r. wydał postanowienie, w którym nałożył obowiązek sporządzenia raportu ustalając jego zakres (pismo znak: ŚR/III/66130/29/08). Dane o tym postanowieniu zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych o środowisku.
6. Inwestor przygotował raport w zakresie nakazanym postanowieniem Wojewody Śląskiego – zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - i w dniu 24.09.2008 r. przekazał go organowi (nr pisma: OSK/TS/103/2008).
7. Wojewoda Śląski wydał i opublikował obwieszczenie nr ŚR/III/66130/29/08 z 30 września 2008 r. o wszczętym postępowaniu oraz możliwości zapoznania się z dokumentacją, w tym raportem o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia wraz z podaniem terminu i miejsca składania uwag. W ustawowym terminie 21 dni nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.
8. Wojewoda Śląski w dniu 30 września 2008 r. zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku-Białej o uzgodnienie w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych środowiskowych uwarunkowań dla planowanego przedsięwzięcia.
9. W dniu 12.11.2008 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku-Białej uzgodnił w formie postanowienia (nr ONS/ZNS/524/12/S/2/266/08)

środowiskowe uwarunkowania dla planowanego przedsięwzięcia w zakresie swoich kompetencji, o czym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach powiadomił w wydanym i opublikowanym obwieszczeniu (nr RDOŚ-24-WOOS/66130/29/08/tj z dnia 8.12.2008 r.)

10. Wydział Środowiska i Rolnictwa Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w dniu 30 października 2008 r. wezwał do uzupełnienia raportu w części oddziaływania na środowisko oczyszczalni ścieków. Wezwanie dotyczyło uszczegółowienia i doprecyzowania danych i analiz zawartych w raporcie.
11. W dniu 22.12.2008 r. zostały złożone uszczegółowienia i doprecyzowania danych i analiz zawartych w raporcie w formie aneksu. Informacje zawarte w aneksie nie wykraczały poza zakres ujęty w raporcie oś zarówno w odniesieniu do samego przedsięwzięcia jak i jego oddziaływania na środowisko. Po zapoznaniu się z tymi wyjaśnieniami i ze względu na ich charakter dołączono je do akt bez przeprowadzania ponownych konsultacji społecznych, gdyż nie wniosłoby to nowych dowodów w sprawie. Informacje zamieszczone w aneksie nie miały wpływu na wnioski wynikające z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
Treść aneksu stanowi opis metodyk i wyników obliczeń stężeń zanieczyszczeń powietrza oraz analizy hałasu przeprowadzonych na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji w zakresie dotyczącym oczyszczalni ścieków. Streszczenie w języku niespecjalistycznym było sporządzone przed złożeniem aneksu. Jednak z uwagi na fakt, iż treść aneksu zawiera informację w języku specjalistycznym oraz że była jedynie uszczegółowieniem informacji już zawartych w Raporcie, można stwierdzić, że Streszczenie w języku niespecjalistycznym jest zgodne merytorycznie z wynikami analiz podanymi w złożonym aneksie.
12. W dniu 20.02.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, tj. organ właściwy do wydania decyzji środowiskowych uwarunkowaniach po zmianie przepisów, Decyzją nr RDOŚ-24-WOOS/66130/5/08/tj ustalił środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia.
13. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał i opublikował obwieszczenie nr RDOŚ-24-WOOS/66130/5/08/tj z 5.03.2009 r. informujące, że ustalił środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia.
14. Pozyskane decyzje o pozwoleniu na budowę zostały upublicznione co potwierdza pismo Starostwa Powiatowego w Bielsku-Białej nr ZR.670.4.198.2011.PR z dnia 22.11.2011.

Przebieg procedury był zgodny z wymaganiami Dyrektywy 97/11/EC, a w szczególności:

- dokonano kwalifikacji przedsięwzięcia do sporządzenia raportu (screeningu) – art. 4 ust. 2,
- przy ustalaniu potrzeby sporządzenia raportu uwzględniono odpowiednie kryteria selekcji wymienione w załączniku III – art. 4 ust. 3,
- ustalenia screeningu udostępniono opinii publicznej – art. 4 ust. 4
- sporządzono i przedłożono raport o oddziaływaniu na środowisko zawierający informacje wyszczególnione w załączniku IV - art. 5 ust. 1,
- uzyskano wymagane opinie i dokonano wymaganych uzgodnień z kompetentnymi organami ochrony środowiska – art. 6 ust. 1,
- zebraną dokumentację, w tym raport, udostępniono opinii publicznej, aby umożliwić zainteresowanej społeczności wyrażenie opinii przed wydaniem decyzji – art. 6 ust. 2,
- o wydanej decyzji i jej przesłankach poinformowano opinię publiczną – art. 9 ust.1.

7.2.3. Ustalenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

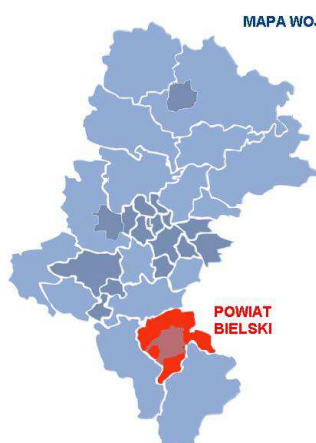
(a) Oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko

Planowana inwestycja zlokalizowana jest na terenie gminy Czechowice - Działdowice należącej do powiatu bielskiego położonego w województwie śląskim.

Gmina Czechowice-Działdowice leży na południowym skraju Kotliny Oświęcimskiej i w części południowej obejmuje fragmenty dwóch Wysoczyń Przykarpaccich: Międzyrzeczkiej (pomiędzy dolinami Łownicy i Białej) oraz Wilamowickiej (na wschód od doliny Białej).

W skład gminy wchodzi obszar miejski (ok. 33 km²) oraz tereny wiejskie. Pod względem administracyjnym dzieli się ona na cztery obszary: miasto Czechowice-Działdowice i trzy sołectwa: Zabrzeg, Ligota i Bronów, które zajmują łącznie ok. 66 km². Część miejska obejmuje 82% ludności i 50% powierzchni.

Z ogólnej powierzchni lasy stanowią ok. 15%, użytki rolne ok. 53% (w sołectwach odsetek użytków rolnych wynosi 57%), a tereny produkcyjno-składowe, transportu i zaplecza technicznego ok. 6%.



Zakres Projektu obejmuje:

Zadanie 1 – Modernizacja (przebudowa i rozbudowa) oczyszczalni ścieków w Czechowicach-Działdowicach.

Zadanie 2 – Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Czechowice-Działdowice. Zadanie zostało podzielone na 2 podzadania:

Podzadanie 2.1 Budowa sieci kanalizacyjnej w centrum miasta Czechowice-Działdowice.

Podzadanie 2.2 Budowa sieci kanalizacyjnej w południowej części miasta Czechowice-Działdowice.

Zadanie 3 - Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w Gminie Czechowice-Działdowice. Sołectwa: Zabrzeg i Ligota. Zadanie zostało podzielone na 2 podzadania:

Podzadanie 3.1 Budowa kanalizacji i wymiana sieci wodociągowej na terenie sołectwa Zabrzeg.

Podzadanie 3.2 Budowa kanalizacji i wymiana sieci wodociągowej na terenie sołectwa Ligota.

Przedstawione wyżej zakresy nie pokrywają się z granicami administracyjnymi miejscowości.

Przedstawiony powyżej aktualny zakres projektu stanowi ograniczony zakres w stosunku do poddanego ocenie oddziaływania na środowisko. Zmniejszenie zakresu wynika z konieczności dostosowania się do wymogów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U nr 137 poz.922), czyli wymagania dotyczące współczynnika koncentracji tj. ilości mieszkańców na kilometr sieci kanalizacyjnej wynoszącego dla terenów Natura 2000 90, a dla terenów pozanaturowych 120 oraz w wyniku dokładnej analizy możliwości finansowych Beneficjenta dotyczących zabezpieczenia wkładu własnego na realizację projektu. Tereny niespełniające tych warunków zostały usunięte z pierwotnego zakresu projektu.

Zmniejszony zakres zawiera się w zakresie inwestycji, dla którego wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia i nie koliduje z jej zapisami. W celu unaocznienia tej zgodności przedstawiono oba zakresy w formie graficznej na Rysunku 3b.

W gminie Czechowice-Dziedzice kanalizacja sanitarna i ogólnospławna znajduje się jedynie na terenie miasta, natomiast w sołectwach brak jest kanalizacji. Oczyszczalnia ścieków posiada wyeksploatowane wyposażenie, które ma przeciętnie ponad 15 lat. Urządzenia posiadają relatywnie niską sprawność i są zawodne.

Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni w Czechowicach-Dziedzicach umożliwi uzyskanie wysokiej sprawności działania przy większym obciążeniu, przewidywanym w okresie docelowym oraz poprawi bieżące warunki eksploatacyjne oczyszczalni.

Po zrealizowaniu projektu wskaźnik skanalizowania uwzględniający całkowity ładunek ścieków z aglomeracji wyrażony w RLM wzrośnie z 77% (tj. 37 779 RLM) w 2010 r. do 98 % (tj. 47 985 RLM) w 2015 r. Przelicznik ten uwzględnia ścieki pochodzące z przemysłu i instytucji.

Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków umożliwi spełnienie warunków wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r.

W wyniku realizacji zamierzonych zadań poprawiona zostanie również jakość wody pitnej i zmniejszą się straty wody spowodowane awaryjnością wodociągów w sołectwach Zabrzeg i Ligota.

Stwierdzono, że stan istniejący urządzeń sanitarnych w gminie Czechowice-Dziedzice zagraża jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a nieszczelność zbiorników i odprowadzanie ścieków bezpośrednio do środowiska stanowi także zagrożenie dla zdrowia ludzi. Pozostawienie stanu dotychczasowego bez zmian jest zatem niedopuszczalne.

Budowane sieci poprowadzone zostaną głównie wzdłuż ulic i dróg lokalnych. Po zakończeniu prac teren i nawierzchnia dróg przywrócone zostaną do stanu pierwotnego, a nadmiar ziemi z wykopów zostanie wywieziony.

Wykonywanie prac budowlanych wiązać się będzie z lokalnymi krótkotrwałymi uciążliwościami i zagrożeniami:

- naruszeniem gruntu i szaty roślinnej,
- zakłóceniem krajobrazu,
- koniecznością odwadniania wykopów,
- możliwością zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych,
- zagrożeniem stateczności zboczy na terenach osuwiskowych,

- emisją hałasu i drgań,
- emisją pyłów i zanieczyszczeń gazowych,
- wytwarzaniem odpadów,
- utrudnieniami komunikacyjnymi.

W okresie eksploatacji wystąpią następujące oddziaływania:

- wytwarzanie odpadów (na terenie oczyszczalni ścieków oraz związane z bieżącymi remontami sieci),
- wzrost stężeń zanieczyszczeń w odbiorniku, czyli w rzece Łownicy.

Właściwa organizacja i dobór technologii robót, prawidłowa eksploatacja sprzętu i środków transportu, ograniczenie do minimum zajętości terenu i wycinki roślin zapewnią minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko podczas budowy.

Odpady powstałe w wyniku procesu oczyszczania będą zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska, zmiana stężeń zanieczyszczeń w odbiorniku nie spowoduje zmiany klasy wody odbiornika.

Na terenie gminy zlokalizowany jest rezerwat „Rotuz” (powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Monitor Polski z 1966 r, Nr 10, Poz. 59) położony poza terenem inwestycji, w odległości ok. 2 km w kierunku zachodnim.

Poza tym na terenie gminy Czechowice-Dziedzice występuje szereg pomników przyrody.

Budowa kanalizacji przyczyni się do uporządkowania systemu wodno-kanalizacyjnego i poprawy stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Sieci w czasie eksploatacji nie będą (poza remontami) źródłem szkodliwych emisji.

Realizację przedsięwzięcia należy uznać za korzystną dla środowiska.

b) Potencjalne konflikty społeczne

Realizacja Projektu jest powszechnie oczekiwana i akceptowana przez społeczeństwo gminy Czechowice-Dziedzice.

Możliwe konflikty społeczne mogą wystąpić w następujących sferach:

- pominięcie niektórych obszarów w zakresie realizowanego Projektu;
- problemy własnościowe wynikające z technicznych i ekonomicznych uwarunkowań potrzeby przejścia projektowaną siecią przez tereny prywatne oraz wynikające z organizacji i przebiegu robót.

Zakres realizowanego Projektu uwzględnia m.in. kryteria dostępne do finansowania Projektu oraz możliwości ekonomiczne zarówno inwestora, który zabezpiecza w znacznej części finansowanie przedsięwzięcia, jak również skutki ekonomiczne eksploatacji wybudowanej infrastruktury dla klientów do niej przyłączonych.

Zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi możliwość realizacji sieci kanalizacyjnej przy dofinansowaniu ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej jest możliwa wyłącznie na terenach, dla których przyłączanych jest co najmniej 120 mieszkańców na każdy kilometr budowanej sieci (wyjątkiem są obszary chronione objęte siecią Natura 2000). Realizacja inwestycji spowoduje wzrost ceny oczyszczania ścieków. Zwiększenie zakresu Projektu na tereny słabo zurbanizowane o małej gęstości

zaludnienia i oddalone od większych osiedli mieszkalnych spowodowałyby zbyt duży wzrost obciążeń dla mieszkańców z tytułu korzystania z kanalizacji. Dla terenów pominiętych w projekcie właściwym będzie promowanie budowy lokalnych przydomowych oczyszczalni ścieków.

W celu złagodzenia możliwości występowania konfliktów na tle braku zgody w związku z przejściem sieci przez tereny prywatne, sieci kolektorów głównych zaplanowano poprowadzić głównie drogami publicznymi, których administratorem jest w znacznej części gmina Czechowice-Dziedzice. Zgody na czasowe zajęcie terenu, przez które będzie prowadzona kanalizacja lub wodociąg będą pozyskiwane na etapie realizacji projektów budowlanych i wówczas pojawi się możliwość doprecyzowania przebiegu planowanej sieci w sposób eliminujący powstawanie konfliktów. W przypadku lokalizowania przepompowni, inwestor uzyskał prawo dysponowania terenami, na których obiekty te powstaną.

7.2.4. Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 wraz z prezentacją przeprowadzonych postępowań administracyjnych

W granicach administracyjnych gminy znajdują się tereny, które włączono do sieci obszarów chronionych. Najcenniejszym pod względem przyrodniczym obszarem, bezpośrednio na którym zlokalizowana jest inwestycja jest obszar należący do sieci NATURA 2000 – „**Dolina górnej Wisły**” oznaczony kodem PLB240001.

Brak indywidualnych systemów oczyszczania ścieków lub ich wadliwe działanie powoduje bezpośrednie przedostawanie się zanieczyszczeń do środowiska naturalnego i zanieczyszczenie gleb, wód podziemnych oraz wód powierzchniowych. Zaniechanie budowy sieci kanalizacyjnej, a tym samym pogłębianie się niekorzystnej dla środowiska naturalnego i mieszkańców istniejącej obecnie sytuacji, miałoby negatywny wpływ na tereny leżące na obszarze NATURA 2000, pogarszając stan siedlisk oraz ekosystemów wodnych.

Podczas prac budowlanych na obszarze objętym siecią NATURA 2000 na krótkotrwale negatywne oddziaływania narażona będzie zarówno flora jak i fauna w wąskim pasie terenu przylegającym do prowadzonych robót.

Nie przewiduje się trwałego przekształcenia ani pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, co mogłoby w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Prowadzone prace nie naruszają żadnego z siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, nie będą niszczone gniazda ptaków objętych ochroną.

Podczas eksploatacji oddziaływanie na wartości przyrodnicze obszaru może wystąpić w przypadkach konserwacji infrastruktury, i będzie wtedy podobne jak w fazie budowy, jednakże skala będzie mniejsza.

W fazie eksploatacji stan środowiska naturalnego będzie się znacząco polepszać, za sprawą istotnego zmniejszenia odpływu ścieków komunalnych do wód oraz do gruntów.

Prowadzone postępowanie w sprawie ooś wykazało, iż: „przedsięwzięcie w fazie realizacji i eksploatacji nie będzie oddziaływało na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Górnej Wisły” oraz inne wyznaczone i proponowane obszary Natura 2000”¹. W związku z tym nie wystąpił obowiązek przeprowadzenia oceny zgodnie z

¹ Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20.02.2009 r. nr RDOŚ-24-WOOS/66130/5/08/tj o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG (Habitatowej), jaka wymagana jest dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.

W dniu 04.09.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, jako organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów Natura 2000 wydał oświadczenie, że projekt nie wywrze istotnego oddziaływania na obszar Natura 2000.

Od momentu wydania niniejszego oświadczenia zapisy dotyczące Obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły nie uległy zmianie ani nie powstały nowe obszary w strefie usytuowania i oddziaływania planowanej inwestycji, a wnioskowany aktualnie zakres projektu nie wykracza poza granice obszaru, dla którego wydano decyzję środowiskową. W związku z powyższym Oświadczenie to jest aktualne na dzień złożenia wniosku aplikacyjnego.

7.2.5. Dodatkowe działania w zakresie ochrony środowiska

W Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nałożono obowiązek wykonania dla modernizowanej oczyszczalni ścieków w Czechowicach – Dziedzicach analizy oddziaływania na powietrze w celu sprawdzenia dotrzymania wymagań dotyczących ochrony powietrza.

7.2.6. Działania naprawcze związane z negatywnym wpływem przedsięwzięcia na środowisko

W raporcie o oddziaływaniu na środowisko nie zidentyfikowano znaczących negatywnych oddziaływań, które wymagałyby wprowadzenia działań naprawczych lub kompensacji przyrodniczej.

W czasie realizacji inwestycji wystąpią typowe uciążliwości związane z prowadzeniem prac budowlanych. Zalecono szereg działań, aby zapobiec negatywnym oddziaływaniom:

- organizacja objazdów i oznakowanie terenu robót,
- stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, niepowodującego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, spełniającego wymogi dotyczące emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza,
- selektywne gromadzenie i właściwe unieszkodliwianie odpadów,
- niezbędna wycinka drzew i krzewów wyłącznie poza okresem lęgowym ptaków,
- zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie wykopów i budowy,
- zasypywanie wykopów glebą w kolejności odwrotnej w stosunku do jej wydobywania,
- niezwłoczna rekultywacja terenu po zakończeniu prac.

Zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska podczas eksploatacji oczyszczalni polegać będzie na:

- prawidłowym zagospodarowaniu odpadów pochodzących z procesów technologicznych oczyszczania ścieków, czyli skratek, zawartości piaskowników oraz ustabilizowanych osadów ściekowych;
- stałej kontroli przebiegu procesu oczyszczania i jakości odprowadzanych do odbiornika ścieków;
- hermetyzacji poszczególnych obiektów oczyszczalni oraz zaopatrzeniu systemów wentylacyjnych w filtry, aby ograniczyć emisję aerozoli i bakterii

wskaźnikowych, jak również wydzielanie się nieprzyjemnych zapachów wokół oczyszczalni.

Nie ma potrzeby stosowania specjalnych zabezpieczeń przed hałasem ze względu na instalację urządzeń o niskim poziomie emitowanego dźwięku.

7.2.7. Harmonogram przeprowadzenia niezakończonych postępowań ws. OOS

Postępowanie ws. OOS było prowadzone dla całego zakresu przedsięwzięcia i zakończyło się wydaniem przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w dniu 20.02.2009 r. Decyzji nr RDOŚ-24-WOOS/66130/5/08/tj, która ustala środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia.

Przebieg postępowań ws. oos przedstawiono w p. 7.2.2.

7.2.8. Spójność przedsięwzięcia z sektorowymi planami i programami związanymi z wdrożeniem polityki wspólnotowej lub przepisów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej

Realizacja Projektu przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnej strategii w zakresie ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim, regionalnym oraz lokalnym. Przedsięwzięcie jest spójne z *Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym Fundusz Spójności w zakresie udzielania pomocy dla projektów dotyczących środowiska naturalnego, przyczyniających się do osiągnięcia celów z Art. 130 Traktatu, w szczególności w zakresie wyrównywania różnic w poziomie wyposażenia w infrastrukturę komunalną.*

Dyrektywa 91/271/EWG, dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych, jest najważniejszym przepisem prawa unijnego w zakresie gospodarki ściekowej. W Polsce wymagania niniejszej dyrektywy zostały wprowadzone dwoma ustawami: ustawą Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019; z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858, z późn. zm.), a także rozporządzeniami wykonawczymi do tych ustaw, w tym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr. 137. poz. 984).

Celem Dyrektywy 91/271/EWG jest zapewnienie skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem. Najważniejsze wymagania to obowiązek budowy do 31 grudnia 2015 r. systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków we wszystkich aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2 000.

W odniesieniu do obowiązku budowy systemów kanalizacji Polska uzyskała 8-letni okres przejściowy w odniesieniu do aglomeracji większych niż 100 000 RLM – do 31.12.2010 r. W aglomeracjach od 15 000 do 99 999 RLM – do 31.12.2015 r. oraz od 2 000 do 15 000 budowa sieci kanalizacyjnej musi zostać zakończona do 31.12.2015 r.

Gmina Czechowice - Dziedzice jest ujęta w Aktualizacji KPOŚK 2010 – zatwierdzonej przez Radę Ministrów w dniu 01.02.2011 r., w załączniku I – Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego ((poz. 1080, PLSL020) .

Realizacja projektu przyczyni się do spełnienia podstawowego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE, jakim jest ochrona i poprawa stanu śródlądowych wód powierzchniowych, ekosystemów wodnych oraz ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych, poprzez zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych.

7.3. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko

7.3.1. Plany i programy podlegające ocenom oddziaływania na środowisko (zgodnie z Dyrektywą 2001/42/WE), z których wynika realizacja przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie wpisuje się w *Program Operacyjny INFRASTRUKTURA i ŚRODOWISKO 2007-2013*; Oś priorytetowa I - Gospodarka wodno - ściekowa, wyposażenie aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w system kanalizacji, oczyszczalnię ścieków oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej.

Realizacja Projektu wpisuje się również w dokumenty na poziomie wojewódzkim:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego uchwalony 21 czerwca 2004 r. w czasie obrad XXI sesji Sejmiku Województwa Śląskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 (Aktualizacja Strategii na lata 2000-2015, opracowana w roku 2005).

7.3.2. Uwzględnienie skutków realizacji przedsięwzięcia w sporządzonych prognozach oddziaływania planów i programów na środowisko

W ramach prognozy oddziaływania na środowisko PO Infrastruktura i Środowisko oceniono potencjalny, skumulowany wpływ na środowisko realizacji wszystkich typów projektów planowanych do wsparcia w ramach środków programu. Wersja końcowa raportu (nietechniczne streszczenie wraz z raportem) uzgodniona po konsultacjach społecznych oraz po konsultacji z odpowiednimi organami jest dostępna na stronach:

http://www.funduszeinwestycyjne.gov.pl/NR/rdonlyres/8644276C-F3A4-4DF0-A95D-4B52D4BE3C4C/26629/Prognoza_OOS_wersja_po_kons_spol_streszczenie_3110.pdf.

W ramach prognozy oddziaływania na środowisko projektu "\"Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020\"" sprawdzono, czy w przyjętych w projekcie rozwiązaniach, zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Prognoza miała również wykazać, czy przyjęte rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań użytkowania turystycznego na środowisko chronią przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń oraz w jakim stopniu warunki realizacji przyjętych rozwiązań mogą oddziaływać na środowisko. Prognoza jest dostępna na stronie:

<http://www.slaskie.pl/STRATEGIA/prognoza.pdf>.

Sporządzono również prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego zgodnie z wymogami art. 41 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Na zawartość prognozy składają się zagadnienia obejmujące: analizę środowiska wraz z identyfikacją zagrożeń i potencjalnych konfliktów oraz ocenę projektu w kontekście przewidywanych zagrożeń, z formułowaniem ewentualnych alternatywnych rozwiązań. Wersja końcowa planu oraz prognoza jest dostępna na stronach:

http://www.slaskie.pl/przest_plan/pzpws.pdf.

Dla Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009, sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko:

<http://www.kzgw.gov.pl/pl/Krajowy-program-oczyszczania-sciekow-komunalnych.html>.

Ponieważ Aktualizacja KPOŚK 2010 swoim zakresem objęła wyłącznie zmiany dotyczące terminów realizacji inwestycji, nie wymagała ona sporządzenia nowej prognozy oddziaływania na środowisko.